

ŻYWNOSĆ POD LUPĄ – CZYLI JAK WYBIERAĆ DOBRĄ ŻYWNOSĆ?

PIECZYWO

Skład dobrego pieczywa: mąka, woda, zakwas i sól.

Właściwości:

- nie kruszy się, zachowuje długo świeżość;
- klei się do noża;
- nie pleśnieje;
- ma popękana, grubą, twardą i błyszczącą skórę
- jest ciężki i ma zbitą konsystencję;
- jest sprężysty – po naciśnięciu powierzchni powraca do pierwotnej postaci;
- trzeba go długo przeżuwać;
- wzmacnia perystaltykę jelit dzięki dużej ilości błonnika;
- nie wpływa znacząco na wzrost masy ciała.

Pamiętaj! Nie kupuj pieczywa w supermarkecie. Jest to pieczywo głęboko mrożone. Zawiera o wiele więcej dodatków i tuczy.

TŁUSZCZE DO SMAROWANIA

Masło

Produkt wysokotłuszczowy otrzymywany w wyniku zmaślenia wydzielonej z mleka i odpowiednio przygotowanej śmietanki.

- Produkt powstały tylko i **wyłącznie z tłuszczu mlecznego** o określonej jego ilości, ale nie zawierający domieszek tłuszczów roślinnych.
- Minimum 82% tłuszczu mlecznego.
- Zawiera **naturalnie** występujące w tłuszczu witaminy (A,D,E,K).
- Jest źródłem selenu i lecytyny.
- Zawiera cholesterol.
- Zawiera naturalnie występujące tłuszcze trans.

Jak rozpoznać, że to masło?

- Szukaj napisu **MASŁO** na opakowaniu.
- Nie daj się zwieść chwytliwym nazwom: „**Osełka śmietankowa**”, „**Ekstra**”, „**Mazurskie**”, „**Stołowe śmietankowe**” lub rysunkom z piękną krową na zielonej łące czy ludowymi naczyniami do ubijania masła.
- Nie patrz na opakowanie wykonane ze złotka, charakterystycznego dla masła.

Margaryna

- Emulsja tłuszczowo-wodna wytwarzana przez katalityczne uwodornienie płynnych olejów roślinnych.
- Nie zawiera cholesterolu i często jest mniej kaloryczna od masła.
- Wzbogaca w witaminy A,D i czasem E, ale syntetyczne.
- Jest źródłem NNKT.
- Zawiera utwardzone kwasy tłuszczowe trans, które powstają w trakcie reakcji chemicznej. Izomery trans kwasów mogą prowadzić do chorób serca i nowotworów.
- Zawiera dodatek steroli i stenoli roślinnych obniżających cholesterol.

MIĘSO I PRZETWORY

Co znajdziemy w wędlinach?

- MOM (mięso odrywane mechanicznie).
- Woda.
- Substancja konserwująca - E 250 (azotyn sodu – sól peklująca).
- Zagęstniki (kasza manna, błonnik roślinny, błonnik z bambusa, skrobia modyfikowana, białko sojowe, karagen).
- Sól, przyprawy.
- Stabilizatory: polifosforany E 450-452, cytrynian sodu – E 331.
- Przeciwtleniacz – E 316.
- Wzmacniacz smaku: glutaminian sodu – E 621 i jego sole.

Co to jest MOM?

Mięso Oddzielane Mechanicznie, to nie mięso, a rozdrobniona masa mięsno-tłuszczowa zawierająca różnorodne pozostałości np.: **ścięgna, skóry, kości, chrząstki, kupry czy nawet pazury** oraz dużą **ilość tłuszczu**, przez co jest podatna na utlenianie, czyli szybko się psuje.

Co to jest E 250?

Azotyn sodu - E 250 – sól peklująca. Substancja konserwująca stosowana w wyrobach mięsnych i jego przetworach.

- Może powodować tworzenie się szkodliwych nitrozoamin, które łączą się trwale z hemoglobina powodując blokadę przenoszenia tlenu w organizmie.
- Mdłości, wymioty, zawroty głowy i bóle głowy. Jest potencjalnie rakotwórczy.
- **Niedozwolony w żywności dla dzieci poniżej 6 miesięcy życia.**

Jak wybrać dobrą wędlinę?

- minimum 70% mięsa;
- bez MOM;
- nie powinna cieknąć;
- nie powinna zawierać grudek i kwaśnej woni;
- bez glutaminianu sodu E621 i jego soli;
- wystrzegać się wędlin typu bloki, mielonki, mortadele, **parówki**;
- najlepsze są szare/jasne wędliny, ponieważ nie zawierają dużej ilości azotynu sodu warunkującego barwę czerwoną mięsa.

SER ŻÓŁTY

Co powinien zawierać prawdziwy ser?

- mleko;
- podpuszczkę;
- bakterie kwasu mlekowego;
- sól.

A co dodatkowo w nim znajdujemy?

- barwniki (np. annato 160b);
- stabilizatory np. chlorek wapnia, polifosforany;
- substancja konserwująca azotan sodu E251 lub lizozym białka kurzego.

Jak wybrać prawdziwy ser?

- Szukaj na opakowaniu słowa „ser”, gdyż produkty seropodobne powstają z utwardzonych tłuszczów roślinnych, a barwę zawdzięczają barwnikom.
- Czytaj etykietę - sprawdź, czy nie ma w nim konserwantu.
- Wybieraj takie, które mają najmniejszą ilość składników na etykiecie.

MLEKO

Mleko UHT

- Poddane sterylizacji w temperaturze nie niższej niż 135st.C .
- Poddane homogenizacji.
- **Niska wartość odżywcza.**

Mleko mikrofiltrowane

- Poddane niskiej pasteryzacji 72st.C .
- Poddane mikrofiltracji.
- Często w szklanej butelce, ma krótki termin przydatności do spożycia, ale jego wartość odżywcza jest większa.

PŁATKI ŚNIADANIOWE

Płatki kukurydziane – czy naprawdę takie zdrowe?

- żywność wysokoprzetworzona;
- nie są produkowane z ziarna, lecz zazwyczaj z grysu;
- w trakcie produkcji tworzy się związek o nazwie akrylamid-silnie rakotwórczy;
- zawierają dużo cukrów prostych, tłuszczów nasyconych trans;
- znajdziemy w nich także syrop glukozowo-fruktozowy oraz sól;
- zawierają aromaty, barwniki i inne dodatki do żywności.

JOGURTY

Prawdziwy dobry jogurt powinien mieć tylko 2 składniki:

- ✓ mleko;
- ✓ bakterie.

A często zawiera także:

- ✓ Cukier/syrop glukozowo-fruktozowy.
- ✓ Aspartam/acesulfam K.
- ✓ Zagęstniki: (karagen, mączka chleba świętojańskiego, żelatyna, pektyny, skrobia kukurydziana, mąka pszenna).
- ✓ Regulator kwasowości.
- ✓ Aromaty i barwniki np. sok z buraka w jogurcie malinowym.

Karagen E 407

Co może powodować?

- Może wpływać negatywnie na przewód pokarmowy.
- Wrzodziejące zapalenie jelita grubego.
- Nie jest zalecany dzieciom.
- Kancerogeny dla zwierząt.

Znajdziemy go w lodach, deserach mlecznych, herbatnikach, wyrobach cukierniczych, czekoladowych i garmażeryjnych.

Aspartam E951 – substancja słodząca

Co może powodować?

- bóle głowy,
- depresja,
- zmęczenie,
- nadpobudliwość,
- symptomy jak w stwardnieniu rozsianym,
- ślepotę,

- agresję,
- migreny,
- bezsenność,
- zawroty głowy,
- epilepsja,
- apopleksja,
- nowotwory w tym głównie białaczkę;
- niezalecany dzieciom i kobietom w ciąży.

Znajdziemy go w słodzikach, produktach spożywczych niskokalorycznych, napojach dietetycznych, **gumach do żucia**, często w napojach bezalkoholowych (gazowane i niegazowane), jogurtach typu light, lekach i suplementy diety.

Jak wybrać dobry jogurt?

- Czytaj skład produktu, który powinien być jak najkrótszy.
- Sprawdź, czy na opakowaniu jest słowo **JOGURT**, ponieważ może okazać się, że to, co wybrałeś jest napojem mlecznym – czyli mlekiem wymieszanym z chemicznym aromatem i kilogramem cukru.
- Unikaj jogurtów na bazie mleka w proszku- mają więcej kalorii.
- Unikaj produktów typu „light”, „0%”, „lekki” ponieważ, mimo, że nie mają cukru lub tłuszczu, to zawierają wiele innych szkodliwych substancji dla zdrowia.

NAPOJE BEZALKOHOLOWE – GAZOWANE I NIEGAZOWANE

Napoje - co mogą zawierać w składzie?

- cukier;
- aspartam, acesulfam K;
- benzoosan sodu;
- sorbinian potasu;
- regulatory kwasowości;
- barwniki;
- aromaty.

Benzoosan sodu

Uwaga alergicy: astma, pokrzywka, egzema, reakcje alergiczne, katar sienny, podrażnienia żołądka, nadpobudliwość, anafilaksja. Nie wskazany dla dzieci. Powinny go unikać osoby uczulone na aspirynę.

Gdzie jeszcze?

Niskokaloryczne dżemy, napoje bezalkoholowe, wody smakowe, marynaty, czasem koncentraty pomidorowe, ketchup np. Kotlin, lody, przyprawy, wypieki, galaretki, soki owocowe, często margaryny, piwo. Inne zastosowanie: pasty do zębów, kremy, środki diagnostyczne, leki.

Woda smakowa- to nie woda tylko napój.

Co w nim może się znajdować?

- ❖ Cukier, syrop glukozowo-fruktozowy.
- ❖ Substancja konserwująca: benzoosan sodu.
- ❖ Często substancje słodzące (aspartam, acesulfam K).
- ❖ Sok z zagęszczonego soku lub aromat.

ZMORA NASZYCH DZIECI - SŁODYCZE

Wpływ słodczy na zdrowie

- Dzieci nie są głodne.
- Mają próchnicę.
- Są otyłe.
- Mają słabą odporność.
- Problemy z koncentracją.
- Nadpobudliwość.
- Agresja.
- Alergie.
- Wiele innych dolegliwości.

Za szczególnie niebezpieczne uważa się barwniki:

- ✓ Barwniki: tartrazyna E102; żółcień chinolinowa E104; żółcień pomarańczowa S E110; azorubina E122; czerwień koszenilowa E124; czerwień Allura;

oraz konserwant - benzoosan sodu E211.

PRODUKTY ZAWIERAJĄCE GLUTAMINIAN SODU

Jakie dolegliwości może powodować glutaminianu sodu E621?

Skurcze oskrzeli, palpacje serca, dolegliwości brzucha, mdłości, złe samopoczucie, zmiany na stroju, depresja, podirytowanie, upośledzenia wzroku, teratogeny.

Powinny unikać go osoby uczulone na aspirynę oraz dzieci i kobiety w ciąży.

Gdzie może się znajdować?

Kostki rosółowe, przyprawy typu vegeta, mieszanki „ziołowe”, wędliny, kielbasy, parówki i inne przetwory mięsne, ketchup, majonez, sosy, zupy w proszku, chipsy i paluszki słone.